

IX. ÉVFOLYAM.

1915 1. szám.

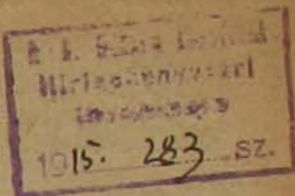
Budapest, január 3.

MHC 2.512
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

57.

12746

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre _ _ 12 korona

Félévre _ _ _ 6 korona

Negyedévre _ _ 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre	6 korona.	Megjelenik minden vasárnap.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.
Egész évre 12 korona. Negyedévre	3 korona.		

1914—1915.

Az örökkévalóság folyton háborgó tengerén ismét lezajlott egy év, hogy a következő pillanatban helyet adjon egy másinak és folytassa soha meg nem szünő munkáját.

Ránk köszöntött a hagyományos Szilveszter apó s napja leteltével befejeződött az időszámításunk szerinti 1914-ik év, a molyról bizony elmondhatjuk, hogy nem váltotta be a «Boldog új évet» jelszó alatt hozzáfűzött reményeinket.

Nem akarunk rekriminálni, de szó nélkül sem térhetünk napirendre eme eseményekben gazdag év bucsuztatásánál. Mert, ha voltak is eddig eseményekben gazdag évek testületünk több mint 30 éves történetében, ez az egy tultett valamennyin.

Testületünk az imént említett hosszú idő alatt mindig kivette részét a hazánkat ért veszélyből és csapásokból. Árvis, tüzveszély, kolera s az elemi csapások lesújtó sorozatainál mindenütt ott volt a csendőr, a vasember minden energiájával.

Félhetett, rettegetett mindenki a következményektől, ám a csendőrnek nem volt szabad magára gondolni, nem volt szabad félni, ő a közérdeket, a közbiztonságot szolgálja, meg kellett állnia a helyét. És — dicsekvés nélkül mondjuk — meg is állotta emberül mindenütt.

Az elmúlt év azonban mindezeknél súlyosabb és igazibb próbára tette testületünk tagjainak szolgálati tevékenységét, használhatóságát és főként bátorságát.

Nem is vártuk, nem is hittük s egyszerre kitört a háboru, ez a minden katonai erényeknek legbiztosabb tüzpróbája.

Minket ugyan nem talált készületlenül. Hiszen egész életünk amugy is folytonos harcban, háboruban telik el. Ez a háboru azonban mégis új dolog volt előttünk is, mert csak a történelemből és a gyakorlati hadijátékokból ismertük eddig, de most bele estünk a kellős közepébe.

És büszkék vagyunk rá, hogy a kezdésnél is mi voltunk elsők az elsők között.

Még fel sem hangzott az indulást jelző trombitaszó, még nem jelent meg az egész birodalmat talpraállító királyi szózat, a csendőr már ott állott az ország határán.

Ő volt az első, a ki legelőször farkasszemet nézett az ellenséggel s az ő golyója vitte az első figyelmeztetést az ellenség előőrséi felé:

«Ne bánts a magyart!»

Mikor pedig minden oldalról ellenség vette körül a bazát és testületünknek nem csak azokra a tagjaira lett szükség, a kik a határszéleken ügyeltek éberül s a kik hadi beosztásuknál fogva a barczba induló csapatok kötelékébe kerültek, hanem az elesett és megsebesült alfisztek pótlásáról is gondoskodni kellett, nem volt szükség bátorító, serkentő szavakra, mert egyetlen felhívásra a jelentkezők egész tömege vállalkozott résztvenni a haza védelmében.

Nem félté, nem rettegte senki a halált, pedig jól tudta mindenki, hogy bőven szedi áldozatait a harczmezőn. De mindenki előtt ott lebegett magasztos jelszavunk: «Királyért és Hazáért — hiven, becsülettel, vitézül!»

Ez a dicső jelszó volt vezérlő csillagunk több mint harmincz éves multunkban, ez lelkesített bennünket most is.

Még áll a nagy harc. S bár bajtársaink közül számosan estek el a harcztéren, lelkesedésünk még most is határtalan.

Bátorságunknak és használhatóságunknak pedig mindennél ékebben szóló bizonyítéka a sok dicső elismerés és kitüntetés, a melyben testületünknek már eddig is számos tagja részesült.

Előre hüt bajtársak! Ne csüggedjünk, míg a hazának egyetlen ellensége lesz.

Maradjunk hűek eddigi tradicziónkhoz továbbra is. Vezéreljen bennünket az új évben is magasztos jelszavunk:

«A Királyért és Hazáért — hiven, becsülettel, vitézül!»
Előre!

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan
elismert legjobb gyárim. szállva.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsorélása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

A kitiltottak.

Irtó: Nyomozó.

I.

Budapest székesfőváros közvetlen környékén, azokban a községekben, a melyekre a fővárosi rendőrség felügyelete már ki nem terjed, húzódnak meg azok az általánosan ismert közártalmiak, betörők, tolvajok, zsebmetezők, csalók, szélhámosok, a kiket a közönségre káros viselkedésüknél fogva bizonyos meghatározott időre vagy éppen örökre kitiltott a rendőrség a székesfőváros területéről!

A kitiltással együtt jár ugyan az illetőségi helyre való eltoloncsolás is, de ez az eljárás legkevésbé sem gátolja ezeket az alkalmatlan idegeneket, hogy a székesfővárostól esetleg távoleső illetőségi helyükről már a következő napon újból vissza ne jöjjenek, ha nem is éppen a fővárosba, de annak legalább is a közeli környékére.

Rájok nézve ugyanis ez a legtermékenyebb terület, itt van mindig a legjobb alkalom arra, hogy megszozott foglalkozásukat rendszeresen folytathassák. Meg aztán mindenkinek van a fővárosban ismerőse, czinkostársa, a kiknek szükségük van egyszer-másszor a nélkülözhetetlen czimborák segítségére s ilyenkor csak értesítik a közelben meghúzódott kitiltottat s meginvitálják egy-egy rövid éjjeli munkára.

Ez az értesítés nem is olyan nehéz. Van a főváros környékén számtalan olyan kirándulólé hely, határbeli korcsma, a hol feltűnés nélkül találkozhatnak s megbeszélhetik a tervezett lopást vagy betörést. És nem annyira veszélyes rájuk nézve a rövid idejű visszatérés sem, mert a fővárosi nagy forgatagban egy-két nap vagy éjjel fel sem tűnnek és a detektívek is csak akkor jönnek rá, hogy közülök egyik vagy másik itt van a közelben, mikor a végbevitt cselekményben rá ismernek kezük munkájára.

Sőt be sem kell jönniök a fővárosba, mert a környékbeli erősen fejlődő községekben mindig akad alkalmi munka, sikerül egy-egy jobban fizető betörés, s ilyenkor aztán csak a szerzett holmik értékesítése végett kell berándulni a fővárosba, a hol a már előbből ismert orgazdánál, esetleg valamelyik zálogházban ez rendesen rövid idő alatt sikerül.

Ilyen keresetforrása volt a Schaffner Ferinek is, a ki iparos mesterségét elhanyagolva, megkedvelt rossz társasága tagjaival a besurranók számát szaporította. És ez a foglalkozás bizony sokszor olyan jól jövedelmezett, hogy pár hétig is élhetett egy éjszakai működés hasznából.

De őt is elérte végre a nemezis. Többszöri cselekményekért törvény elé kerülve, a büntetés következő ményeként ki is tiltatott a főváros területéről, pedig

éppen akkor szülei is itt laktak, de hát ő már nagykoru lévén, nem állott szülői gondozás alatt.

Feri már jól ismerte a főváros környékét, voltak itt mindenféle jó ismerősei. Ily körülmények között mindjárt talált magának jó helyét, mihelyt az eltoloncsolatás után valahonnan a Bánáthól a főváros környékére visszatért. S minthogy nem akadt mindjárt munka, szülei és ismerősei támogatásából éledgett, de csak rövid ideig. Időközben természetesen terepszemléket tartott, hogy hol lehetne valami jó keresetre szert tenni. És akadt is hamarosan.

Ledofszki Géza soroksári lakos 1912. évi augusztus 29-én délután a feleségével együtt bejött Budapestre délután színházi előadásra. Lakszobáik ajtajait becsukták, de arra való tekintettel, hogy a szobalány, a mindenes és a mosónő otthon maradtak, tehát nem volt a ház egyedül, az utcái ablakokat, a melyek mintegy két méter szélességű s az utca felől mintegy másfél méternyi magas rácsos kerítéssel övezett virágoskertre nyíltak, nyitva hagyták.

A házaspár este hét órakor, tehát még egész világos időben tért baza. Cselédjeik azon szavaira, hogy távollétük alatt senki se járt ott, egészen nyugodtan nyitottak ajtót. Annál kinosabb volt azonban a meglepetés, mikor a lakásba lépve, a szekrényeket tárva-nyitva s a bennük hagyott mintegy 13,300 K értékű különféle ékszereknek és készpénznek hült helyét találták.

Meglepetésükben eszükbe sem jutott, hogy a tolvaj az ablakon mehetett be és távozott el s egyre csak az ajtók zárját nézegették és vizsgálgatták, meg a cselédeknek vallatták, faggatták, bár mint később Kalik József őrmester előtt megjegyezte, azokat nem is gyanusíthatta, mert mind a hárman megbízható s kifogástalan viselkedésű alkalmazottak voltak.

A nagy sopánkodás, töprengés között végre is eszükbe jutott, hogy értesíteni kellene a csendőrséget, hátha az hamarabb világosságot derít a dologra. Így került oda esti nyolcz óra tájban Kalik őrmester.

A helyszini szemle közben még ekkor is egyre azt állította káros és neje, hogy a tettes az álkulcsal kinyitott ajtón jöhetett be s ezért nem történt semmi sérelem a záron. Ezzel az állítással annyira félrevezették az őrmestert, hogy ennek, bár az ablakokat még akkor is nyitva találta, eleinte eszébe se jutott megkérdezni, hogy az ablakok a távollét ideje alatt zárva vagy nyitva voltak-e. Így aztán csak akkor került erre a kérdésre a sor, mikor már mindenféle feltevésekből és kombináltságokból kifogytak.

Természetes, hogy mindjárt meg lett oldva a probléma, mert hamarosan megtalálták a tettesnek befelé és kifelé vezető nyomait a virággyak puha talaján.

E felfedezésre mindjárt felvetődött a másik szokásos kérdés, hogy károsok kire gyanakodnak. A kérdést

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakaosabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Az északi harcztérről. — 1. Behavazott automobil. 2. Az uzsoki szorosban. 3. A hadtestparancsnok kíséretével. 4. Turka az oroszok látogatása után.

nyomban követte a válasz, hogy nem járhatott itt más, mint az az asztalos, aki az előző héten a szobákat padlózta. Nehogy pedig kétségeskedjék az őrmester ez állítás valóságára felett, mindjárt indokolták is, hogy az egy büntetett előéletű ember, Budapestről ki van tiltva és hosszabb munkája alatt elég ideje volt kiismerni a körülményeket.

Az erős érvelés hatott és az őrmester nem is gondolkozott sokáig ennek a lehetőségén, hanem a készenálló autóval azonnal Soroksárpéteribe hajtatott, mert mint károsok mondták, a gyanúsított ott lakó szüleinél lakik mióta Budapestről kiltitották.

Gyanúsítottat otthon találták. Már aludtak az egész házban. Első pillanatra észrevehető volt az egész család viselkedésén, hogy nincs takargatni valójuk. Gyanúsított mindjárt igazolta magát, hogy csti nyolcz óráig munkában volt s az állításának igazolására a szülein kívül több más egyént is megnevezett.

Mindezek daczára őrizet alá vette a járőr gyanúsítottat és a mennyire az éjjeli időben lehetett — a szülők egyenes óhajtására — mindjárt házkutatást is tartott, a minek természetesen semmi eredménye sem lett. Azután visszatértek az auton Soroksárra, a hol az őrmester járőrt rendelt gyanúsított mellé, ő pedig járőrtársával még azon éjjel Budapestre jött, hogy a rendőrséget értesítse, az ékszer leírását velök közölje, hogy a zálogházakban figyelemmel kísérbessék; visszafelé menet pedig a gyanúsított által megnevezetteket kérdezték ki.

A kérdezettek mind igazolták a gyanúsított bemonadását s miután szavabibetőségükben nem lehetett kételkedni, gyanúsítottat mindjárt szabadon is bocsátotta az őrmester és a káros lakása közelében lakóknál kezdett puhatolózni abban a reményben, hátha azoktól kapbatna valami nyomravezető adatot.

A dolog azonban igen nehezen ment. Senki se tudott, senki se látott semmit. S ez annál is inkább elhíhető volt, mert bizonyos, hogy ha valaki akár a bemenetelkor, akár a kijövetelkor látta vagy észrevette volna a tettest, nem hagyta volna szó nélkül a dolgot, mert annyit már mindenki tud, hogy a ki az ablakon keresztül jár be és ki egy lakásba, az aligha jár jó uton.

Már úgy látszott, hogy ennek a puhatolózásnak sem lesz semmi eredménye, mikor a tett színbelyével majdnem átellenben dolgozó munkások egyike, az őrmester ama kérdésére, hogy nem láttak-e valami gyanús egyént az eset idejében arra vagy káros háza körül járkálni, azt felelte, hogy látta azt az előtte névleg ismeretlen egyént, a kit az őrmester két évvel azelőtt egyszer valami eset miatt kísérgetett. Ott szállott le az a valaki a ház előtt a villamosról, tovább azonban, hogy hova, merre ment, nem figyelte.

Gyanúsított tehát ismét volt, de hát ki lehet az a valaki. Soroksáron két esztendő alatt annyi mindentől egyént kísérgettek a csendőrök, hogy egy valakinek a

kilétét csupán ezen az alapon nagyon bajos megállapítani.

A sok magyaráztatás, személyleírás hozzávetőleges megjelölése, no meg a tevékenységi napló ismételt átvizsgálása folytán végre mégis jutottak annyira, hogy olyan föligmeddig ráfoghatták, hogy a tettes csakis a Sebaffner Ferencz lehetett.

De hát hol van a most már közismert Feri?

Az említett kísérgetés után kapott büntetést már kitöltötte, a kiltítás folytán tehát valahol lehet az illetőségi belyén. Csak ezt kell megtudni, a többi már jön majd magától.

A budapesti rendőrségtől és a kísérgetésre vonatkozó fogalmazványból meg lehetett állapítani, hogy a Feri odaváló egy Zsombolya melletti községbe. De ugyan akkor felvetődött az a feltevés is, hogy ha csakugyan ő a tettes, bizonyára nem ment el a főváros mellett a nélkül, hogy ha nem egyébert, szülei meglátogatása és egy pár darab ékszer elzalogosítása végett oda be ne tekintsen. S véletlenül mind a két feltevés helyes volt.

Egy elzalogosított ékszer hamarosan előkerült. Sőt az üzlettulajdonos igen becses adatokat is szolgáltatott, a mennyiben a gyanúsítottól csak úgy vette át a zálogtárgyat, hogy ennek igazolnia kellett kilétét és lakását. És a Feri volt annyira gavallér, hogy valódi névjegyet adta át, de már tartózkodási helyéül a szülei lakását jelölte meg.

De jó volt ez is, mert a szülők beismerték, hogy pár napig csakugyan nálok huzódott meg a legény. Azután pedig azzal távozott el tőlük, hogy Berlinbe megy, régi bujakór hetegségét az Erlich-Hata-féle gyógyszerrel gyógykezeltetni.

Hogy a szülők ez az állítása megfelelt-e a valóságnak vagy fiuk érdekében és a járőr félrevezetésére valamely régi beszédből kifolyólag bozták fel, azt nem lehetett megállapítani, mert az az irányban, illetve a berlini utazás kiderítésére tett intézkedések nemleges eredményre vezettek, a mennyiben a táviratilag megkeresett határállomások rendőrségétől mindenünnen az a válasz érkezett, hogy a Ferihez hasonló személyleírásu egyén a kérdezett időben ott át nem utazott.

A fővárosban való puhatolgatás közben egyik besugójával találkozott Kalik őrmester, a ki a szolgálat iránt érdeklődve, az őrmester azon válaszára, hogy Schaffner Feri keresik, legyen segítségükre, ha tud, azzal válaszolt, hogy éppen előző napon látta őt elutazni, még pedig a jegyváltásnál hallottak szerint Zsombolyára.

Kalik őrmesternek ez igen jó adat volt, mert — mint már fentebb omlitám — tudta, hogy gyanúsított egy Zsombolya melletti községbe való; tudta azt is, hogy nevezettnek vannak ott rokonai, ha tehát oda utazott, csakis Zsombolyáig utazhatott.

Táviratozott tehát a zsombolyai csendőrségnek s egyidejűleg vonatra szállott és elutazott az esetleg elfogható Schaffner átvételére.

Az északi harcztérről. — A főuteza Homonnán. A háttérben az Andrassy kastély. — Tábor Homonna előtt.

Intézkedése azonban már elkészült, mert a zombolyai rendőrség az előző éjjel elfogta gyanusítottat azon az alapon, hogy a vasúti állomásnál egyik ismerősével nagy murit csapott és ittas állapotában való túlságos költségesével gyanussá tette magát a rendőrség előtt. S miután a pár nappal előbbi napilapok nevezettnek már teljes személyleírását közölték, az ezzel és a nála talált ékszereknek a lapokban felsoroltakkal való hasonlóságával megerősített gyanu alapján mindjárt őrizet alá is vették s az odaérkező őrmesternek átadták.

Ezután már nem soká tartott a nyomozás. Az ékszerck egy része a tettesnél, más része a zálogházban, egy még nagyobb része pedig a Hungária-körut újpesti része felé eső erdőben lett meg, úgy hogy a káros teljes kártérítést nyert.

Éppen ez okból igen kellemetlenül érintette az ezuttal hamar kézrekerült legényt a marasztaló ítélet, a melylyel három és félévi időre internálták őt a nem éppen kellemes fegyházi ellátásra.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Egy amerikai haditudósító a németekről.

I. M. Allison, amerikai újságíró, végignézte a németek bevonulását Osztenkébe, a „Newyork Sun” november 15-iki számában így számol be tapasztalatairól:

— Az a kevés ember, a ki Osztenkében maradt, hogy szemtanúja legyen a németek bevonulásának, a császár hadseregének csodálatos rendjéről és fegyelmeztségéről tehát mind tanuságot. A ki látta, a mit én, egyet fog érteni velem abban, hogy a szövetségeseknek még sokat és alaposan kell tanulniok, ha győzni akarnak ebben a háborúban.

Abban a szállóban, a melyikben laktam, délután négy órákor egy német katona jelent meg. Minden szobát megnézett. A szállóban csak a portás volt meg egy James M. Downie nevű angol kinofotografus, továbbá én. A katona igen kurtán végzett a portással.

— Két vendége maradhat zavartalanul, — mondta. — Estére öt tiszts és harmincz katona jön majd. A tisztek a második, a katonák a harmadik emeleten laknak. A tisztek számára tiszta ágynemű legyen, a katonák számára maradhat a régi, mert a fiúk túlságosan piszkosak; holnaputánra nekik is adhat tisztsát, ha ugyan itt lesznek addig. Este kilencz órákor itt lesznek. A szobákat holnap megfizeti egy tiszts úr.

Azzal krétával hamarosan ráírta a szobák ajtajára az eljövendő vendégek nevét és eltűnt. Pontban tíz perczel kilencz óra előtt egy zászlóaljnyi gyalogság vonult föl a Rue de Chapelle felől a Place d'Armes-ra. Elöl dobosok és kürtösök haladtak, nyomukban a katonák; énekeltek, noba tizenégy mérföldet gyalogoltak Brügge felől. Az „oszolj” parancsszóra apró csoportokra bomlott a zászlóalj, a csoportok azután tétovázás, kérdezősködés nélkül egyenesen azokba az utcákba és házakba indultak, a melyek szállásul voltak számukra kijelölve. Oly otthonosak voltak a városban a németek, mintha gyermekkoruk óta benne éltek volna.

Becsületemre mondom, hogy hajszálpontosan kilenczet mutatott órák, a mikor öt tiszts és harmincz közlegény állott meg szállóm előtt. Körülbelül negyven másodpercz alatt mindenikük lerakta szobájába fegyverét és

bornyuját, azzal már mentek is le, hogy sör iránt érdeklődjenek. A portás azt felelte, hogy söre az nincsen, de van édes pálinkája meg egyéb jója. Négy katona rendelt belőle, a többi zugolódás és étel, ital nélkül lefeküdt.

Tisztsjeik sz ebédlőterem egyik sarkában üldögéltek és pezsgöztek. Udvariasan maguk közé invitáltak, s feltizenegyig csevegéssel töltöttük az időt. A legnagyobb nyíltsággal beszéltek a háborúról, a németek eredményeiről és terveiről. Ha azt mondom, hogy bizakodva beszéltek a háború szerencsés befejezéséről, meg sem közelítem ezzel a szóval annak a meggyőződésnek mélységét és súlyosságát, a melylyel erről a kérdéstről beszéltek. Ezt mondia egyikük:

— Osztenkét megszálljuk és Anglia ellenvaló operációink alapjává tesszük. A fővénypart mögött föllállítjuk nehéz ostromütegeinket és távöltartjuk velük az angol hajókat. Azután vasuton tengeralttjáró hajókat hozatunk és a kikötőben vizre bocsátjuk őket. Az ágyúk védelme alatt egymásután sülyesztik majd el a csatornában járó kelő angol hadihajókat. Ha dreadnought akad élébük, annál jobb: abba könnyebb lesz belezélozni, mint az apróbb hajókba. Négy hét multán Londonban leszünk!

Másnap reggel elutaztam a hollandiai határ felé. Utközben olyasvalamit láttam, a mi legjobban fogalmat ad a német hadsereg csodálatos rendezéséről. Huszonnégy órája nem járt a viczinális villamos vasut. Délelőtt tíz órákor egy villamos vasuti kocsi érkezett, benne egy tiszts és több katona. A kocsit szintén katona vezette. Néhány polgári egyén fel akart szállni a kocsira.

— Utast nem veszünk, csak katonát! — mondták a katonák.

A tiszts néhány rövid utasítást adott az állomás pénztárosának, és a kocsi elrobogott. A pénztáros nyomban ezután új menetrendet függesztett ki. Előző napi megérkezésük óta már új menetrendet nyomtattak a németek, melynek példányait a kocsiban ülő tiszts maga osztotta szét az állomások között. Végignéstem, hogyan szállották meg Osztenkét a németek. És azóta feltétlenül hiszek annak igazságában, hogy csak három tökéletes szervezet van a világon: a katolikus egyház, a Standard Oil Company és a német hadsereg.

Allison ezután Downie fotografussal, a ki szintén smerikainak vallotta magát (a barbár németek nem érdeklődtek az iránt, hogy nemkém-e!), Vlissingenen át Londonba utazott és ott a vlissingeni angol konzul rábeszélésére jelentkezett az angol hadügyi hivatalban, hogy előszóval számoljon be arról, a mit Osztenkében tapasztalt. — A német fronton harcoló tiszts, — írja — a kikkel Belgiumban beszéltem, szemléloást mindenről pontosan tudtak, a mi Angliában történik. Tudták, hogy hány lámpás van a Piccadillyben, hogy melyik londoni színházban milyen darabot adnak, hogy mely kikötők zártak, hogy melyik táborban hány katonát képeznek ki. Az angol vezérkari tiszts a hírszolgálat specialistái, ellenben igen keveset tudtak az ellenséges hadseregről. Ilyeneket kérdezgettek tőlem: Fáradtaknak látszottak-e a németek? Láttam-e, hogy keresztet viselnek sapkájukon? Honnan veszik az élelmiszereket? Hányan voltak?

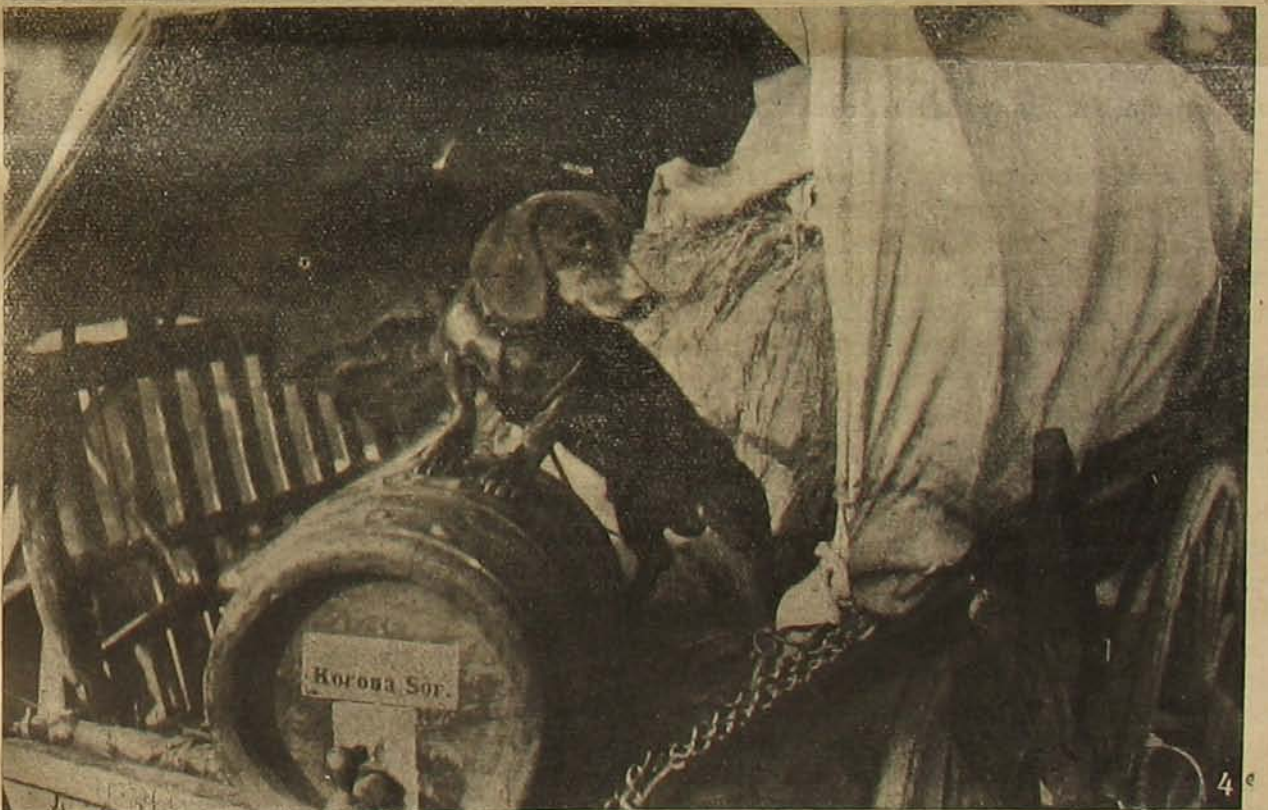
Majd ezt kérdezték:

— Igazán német tengeralttjáró naszádokat akarnak Osztenkébe vinni?

— Igazán bizony, még pedig vasuton.

A hallgatás, a mi erre támadt, olyan fagyos volt, hogy a legékesszólóbb kijelentéssel ért fel. Ebben az irányban a tiszts urak többé nem is puhatólództak.

Az északi harcztérről. — Homonnai kép az oroszok kivonulása után. — Orszem a trainkocsiban.

KÉPEINKHEZ.

Az északi harcztérről.

Az oroszoknak a multkori magyarországi csufos kudarcza után azt hittük, hogy nem lesz kedvük még egy másik betörésre. Már akkor megtanulhatták, hogy a Kárpátokon keresztül törő seregeknek, ha csak olyan távolságra be nem juthatnak, hogy a teljes felfejlődésre alkalmas terepre kerülnek, újból csak vereségben lesz részük.

Ámde az oroszok — úgy látszik — nem okultak a saját kárukon sem. Vagy pedig az is lehetséges, a mit különben legvalószínűbbnek is lehet tartani, hogy az éhség kényszerítette őket egy újabb kísérletre abban a reményben, hogy nálunk terített asztalra találnak a kiéhezett seregek.

Ha meggondoljuk, hogy a háborús viszonyok nélkül is terményekben igen szegény Galicziában előbb a mi seregeink százezrei fogyasztottak el mindent, a mi meg-ehető voít, majd mi utánunk az oroszok milliói ették magukat keresztül az egész Galiczián és Bukovinán s ha visszagondolunk azokra a hosszantartó eszözésekre, a melyek az oroszok elől történt visszavonulásunk idejében sártengerré változtatták át úgy az említett két tartomány, mint a földi javakban szintén igen szegény Orosz-Lengyelország egész területét, s hogy ily körülmények közt az élelemszállítás teljesen megakadt: előttünk áll a maga teljes valóságában az a borzasztó éhínség, a mely az oroszokat egy újabb magyarországi betörésre rákényszerítette.

Ez újabb kísérletük azonban szintén eredménytelen maradt, pedig ezuttal még nagyobb számmal és egyszerre több helyen lépték át a határt. Szerencsétlenségükre azonban most sem jöhettek sokkal távolabbra befelé az ország belsejébe, mert a mi csapataink mindenütt csak addig engedték őket most is, a hol az előre elkészített legjobb pozíciókban döntő csapást mérhettek rájuk már az első összeütközésnél és az eredmény ismét csak az lett, hogy gyilkos tüzlésünk és hatalmas szuronyrohaimunk hatása alatt egyrésztük elpusztult, megsebesült, másrésztük megadta magát, a kik pedig megmaradtak, hanyatthomlok menekültek a Kárpátokon át visszafelé Galicziába.

Igy jártak Bártfa környékén, a honnan egészen Uj-Szandeczig, s így a képeinken látható Homonnánál, a honnan az uzoki szoroson át egészen Turkúig kellett visszamenekülniök anélkül, hogy a hosszantartó éhezés után — ugyszólván — egyszer is jéllakhattak volna. Még legtovább birják Bereg és Máramaros megyék határain, de fontosabb eredményt itt sem érhetek el, mert jóformán meg sem állhattak seregcink előtt s az ottani szegény rutének között bizony nem igen találnak terített asztalra sem s közülök csak azok jártak leg-jóltban, a kik hamarosan megadták magukat, mert ezek

nemcsak megmenekültek a további szenvedésektől, hanem a hosszantartó éhezés után jól is lakhattak.

S bizonyára számítottak is erre, mert ezerszámra éltek az alkalommal, úgy hogy alig győztük őket etetni és elszállítani a több helyen levő fogolytáborokba. Így aztán a második orosz invázió is csufos kudarczczal végződik.

*

Talán éppen a Kárpátok alatti harcokban elfogott oroszok közül való az a négy hadifogoly is, a kikről a további képeinken bemutatott négy tanulmányfej készült. Panajott Emmy úrleány — szamosfalvi Panajott Sándor altábornagy ur Ö Nagyméltósága leánya — kézügyességét dicsérik ezek a rajzok s az óriási Oroszbirodalom nagyon sokféle népfajból álló lakosságának négy külön típusát állítja elének jól sikerüt képekben. S a mint az ügyes rajz által visszaadott arcvonásokból kivehető, maguk a megörökített oroszok is egész kedélyesen fogták fel a dolgot és örültek a személyüket ért eme kitüntető megkülömböztetésnek.

HIREK.

Adományok. A harcztéren küzdő katonáink karácsonyi ajándékára a következő adományok folytak be hozzánk: Simkó Jánosné nagyróczi őrparancsnok nejének gyűjtése 27 K 90 f., Deés Kálmán turczi őrbeli csendőrtől 6 K., a törökkanizsai őr legénységétől 12 K. 40 f., és Szilágyi Miklós őrmestertől Visegrádról 5 K. A nemes adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

A kiskunhalasi pótlóidomító gazdaszati önállósítása és elnevezésének megváltoztatása. A kiskunhalasi pótlóidomító-osztályt a m. kir. belünyminiszter ur az 1914. évi november 16-án kelt 179,969/V—b. számú rendeletével, 1915-évi január hó 1-től kezdődőleg, gazdaszatilag önállósította és azt «Pótlókeret» elnevezéssel jelölte meg.

Tábori csendőrök megdicsérése. A cs. és kir. 5. hadsereg hadtáparancsnoksága Koprda Tamás, Bocsá Ede, Mátéffy Ignác és Mojzsis Mihály, V. számú csendőrkerületbeli, tábori csendőr szolgálatot teljesítő csendőr cz. őrmestereknek, mert hivatásuknak igen jól megfeleltek és a fennálló viszonyok között a hadtáparancsnokságot kiválóan jól és hathatósan támogatták, dicséző elismerését nyilvánította.

Kérelem. Szegb Imre radafalvai őrbeli csendőr, ki 1914. október havában az alsóvereczeki őrre volt vezényelve, ott tévedésből egy darab kötött kincstári kesztyüt esomagolt el a saját holmija közé, a mely kesztyü «Sándor Lajos csendőr» névszalagjával van ellátva. Németh őrvezető cz. őrmester. radafalvai (Vas m.) őrparancsnok, kéri a kesztyüt tulajdonos illetékes őrnelk közlését, hogy a kesztyüt elküldhesse.

Orosz fogoly-típusok a magyarországi fogolytáborokból. — Pannajott Emmy rajzai.

KÜLÖNFÉLÉK.

Oroszországi állapotok. Egy német ujság svéd forrásból a következőket írja: Pétervárott minden a háborúra emlékeztet. A ragyogó egyenruhák eltűntek, az a néhány tiszt, a ki még az orosz fővárosban látható, igen szánalmas képet nyújt. Ruhájuk elhanyagolt. Azok a katonák, a kik a császári paloták mellett tartanak őrséget, piszkosak és mindennek inkább látszanak, csak hareziasaknak nem. Az utcai forgalom lényegesen csökkent. A kirakatok ablaktábláin plakátok olvashatók, a mik arra kérik a közönséget, hogy ne beszéljen németül. A sebesültek és gyógyulófélben lévő katonák az egyedüliek, a kik elégedettek és holdogok. Kis csapatokban sétálnak a beteg-

ápoló nővérek vezetése alatt. Ezzel szemben azonban a kórházakban nem a legjobbak az állapotok és kötözőszerekben is nagy a hiány. A kezelésbe vett katonák teljesen kimerülve érkeznek a kórházakba, mert útközben a legfelületesebb bánásmódban van részük. A hadifoglyok helyzete általában igen rossz Oroszországban s e miatt sok öngyilkosság történt közöttük. A helyzet feszült. Mindenki azt várja, hogy mi lesz a harctéren. Ha döntőleg megverik az oroszokat, akkor egyszerre felborul minden.

Vadkacsa-vadászat az előőrson. Egyik előkelő berlini lap közli az alábbi harctéri levelet, a mely Flandriából érkezett: — Egész nap a szalmával telehintett lyukakban heverünk, W.-ben fekszünk, a szép Flandriának

ebben a kis községben. Este későn parancs érkezik, hogy ki kell vonulnom néhány társammal. Másfél óráig gyalogolunk és végre megérkezünk az országútra, a hová már angol gránátok is sűrűn hullanak. Szivarozni nem szabad és némán megyünk előre a csatának országúton. Csakhamar balra fordulunk és a mezőkön megyünk keresztül. Ez már elárasztott terület, a sárban térdig süllyedünk, nem egyszer pedig tiszta tengeri vízben folytatjuk utunkat. Erősen szuszogtunk, sokan bele-dőltek a mocsárba, én háromszor buktam orra. Egyszer épen kenyeret tartottam a kezemben és így zubantam bele könyökig a ragadós iszapba. Végre elérkeztünk a jelentékeny szélességű Yserhöz. A hid néhány száz gerendából áll, azokra pedig deszkákat fektettek rá. Szerfelett aggodalmat keltően ingadozik az egész alkotmány. Az Yser vize ragyogó színekben foszforeszkál, a minék a benne oszlásnak indult sok-sok hulla az oka, a mitől az összes halak kipusztultak. A mikor átjutunk a hidon, a túlsó oldalon keskeny dűlőúton botorkálunk tovább. Az útnak mindkét oldalán beláthatatlan messzeségig tengervíz csillámlik, a melyben haloványan tükröződik vissza a milliárdnyi ragyogó csillag. A célunk egy félig szétlőtt magános ház, a melyben az éjszakát töltjük. A mint megérkezünk, lecsuszunk a pinozébe, egyenesen bele a magas szalmacsomóba. Ez a romhalmaz a legelőbbre tolt hadállásunk itt. Az őrséget leváltjuk. Elmondják, hogy egy belga patrouille egészen a közelükbe merészkedett, de a nélkül, hogy tüzelt volna, újra elsomfordált. Kezembe veszem a karabélyom és figyelek. Egyszer csak fölriadt vadkacsák emelkednek a magasba és ezzel egyidejűleg lövés is dördül el. Egy settenkedő alakot pillantok meg. Ellenség volt és vadkacsára vadászott. Mint a véreb vetette magát a mocsárba a lelőtt szárnyas után, azután a zsákmánnyal visszatért a szárazra. Feléje lövök, az illető azonban futólépésben eltűnt a fekete éjszakában.

Milyen az élet a megszállott Lembergben. Egy fővárosi tisztviselő a napokban levelet kapott az oroszok által megszállott Lemberghől. A levelet a gyár ottani fiókjának vezetője küldötte és érdekes dolgokat közöl Galiczia megszállott fővárosából. — Az oroszok bevonulása után — írja az üzletvezető — mindent elkövettem, hogy az üzletet jól lezárva és az árukat biztonságba helyezve hazajuthassak Budapestre. Kihallgatásra jelentkeztem a kormányzónál, a ki a legbarátságosabban marasztalt és biztosított, hogy ottmaradásom esetén semmi bántódásom nem történik. Igéretének biztosításául másnap egy orosz katonáért állíttatott az üzlet ajtaja elé, kit éjjel-nappal felváltottak. Így csakugyan sem nekem, sem az árunak semmi bántódása nem történt. A város azonban teljesen kihalt és a kávéházak üresek. Egyetlen egy kávéház van csak tele: a Károly Lajos-utczában levő Abbazia. A város teljesen épen maradt, kivéve 3—4 házat a Welowe-utczában. A villamos vasutak használatát a civileknek megtiltották, ezeket kizárólag sebesültek szállítására használja az orosz vöröskereszt. Nagyon sok orosz kereskedő — leginkább zsidók — vándorolt be Lembergbe és ezek tea- és dobány-elárusítással foglalkoznak. A Hotel Imperialban van elszállásolva az orosz vezérkar, a kik itt nagyon vígan élnek. Azt lehet mondani, hogy a nap huszonnégy órájából huszat átfordézolnak. A kisebb gyárak, a melyek az orosz bevonulás alkalmával a munkát beszüntették, lassan újból dolgozni kezdenek. A gyárosok, a kik itt maradtak, a múlt hó végén Wasserberger Leó dr., a petroleumtröszt vezérigazgatója lakásán összegyűltek és elhatározták, hogy a munkát újból megkezdik. A lebergi

«Bergidki»-börtönben sebesülteket ápolnak. Egy országgyűlési képviselő is van itt, — Breiter Ernő, — a ki választóinak ügyes-bajos dolgait intézi és ha valamelyik panaszszal fordul hozzá, azonnal közbenjár ügyében a kormányzónál, a ki készségesen rendelkezésére áll. A város egyebekben csendes, kihalt és nagyon sok a sebesült.

A mostani háború neve. A mikor a hétéves háborút megindították, akkor bizonyára nem mondták az emberek: «No, most megkezdjük a hétéves háborút!» A hétéves háború akkor kapta a nevét, a mikor hét év múlva befejeződött és az akkori idők Kitchenerének bizonyára nem jutott eszébe, hogy «hét évig háborúskodom!» jelszóval indítsa meg a harcztot. Ha tehát az angol hadvezérnek igaza lenne az egyébként teljesen alaptalan jóslásával akkor a világtörténelem ezt a háborút a «hároméves háború» czime alatt könyvelné el. Adja isten, a mit remélni is lehet, hogy ez a háború nem fog három évig tartani. Mi azonban ez esetben a neve? Persze, nem nagyon fontos ez a kérdés, egy amerikai lapnak azonban mégis eszébe jutott és körkérdeést intézett erre vonatkozólag olvasóihoz. Tizenkét főcsoportra oszthatók a beérkezett feleletek és ezekből kitűnik, hogy az amerikaiak a következő nevekkel kívánják felruházni a mostani háborút:

Az európai háború.

Az 1914-es háború.

A szövetségesek háborúja.

Vilmos császár háborúja.

A német-szláv háború.

A világháború.

A népháború.

Az angol-belga-francia-orosz-német-magyar-osztrák-szerb-japán-török háború.

Az európai hatalmak háborúja.

A nagy konfliktus.

A háború.

Az utolsó háború.

A Falkland-szigetek. A német és angol hajók dél-amerikai harcával kapcsolatosan szó került a Falkland-szigetéről is, a hol a túlsúlyban lévő angol flotta megtámadta az aránytalanul gyengébb német hajókat. Ez a földrész voltaképpen már az antarktisz, a jégeark szférájához tartozik s eddig főleg akkor hozta nevét a táviró, ha valamely délsarki expedíció útjáról történő beszámolás. A Falkland-szigetek a patagoniai partoktól 500 kilométerre fekszenek. Ezidőszerint épen nyár van ezen a tájon, perze rideg és hűvös nyár, a melynek legmelegebb hónapjában, decemberben, a hőmérséklet átlag 10 fok Celsius, míg a leghidegebb nyári hónapban, júliusban, a hőmérő 2,5 fokot mutat. Télen sűrű hóesés van, nyáron ellenben gyakori az esőzés. Heves nyugati szelek fagyasztják le a szigetek növényzetét, úgy, hogy csak szegény bokrok és törpe fák tengődnek itt. A tüzsoznak nevezett fűszerű növény buján terem, a mi viszont nagy és kifejelett jubtenyésztést hívott életre. Szarvasmarhák, lovak, disznók is találhatóak itt, még pedig főleg elvadult állapotban. A szigetcsoportnak két főszigete van, a nyugati és keleti-Falkland-sziget, a miknek partjai erősen szakgatottak. Az egész szigetcsoport 16 ezer 800 négyzetkilométer kiterjedésű, vulkánikus eredetű és a Nyugat-Falklandonlevő legmagasabb hegycsúcs, a Mont Adam, 700 méter. A szigetek köz-igazgatási központja: Port Stanley. A szigetcsoport 1771 óta angol birtok és koronagyarmat. Eredetileg lakatlan volt és csak 1840-ben telepítettek rá lakosságot, a melynek száma 1911-ben mindössze 2272 lélek volt.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

V. 1. Nem időszerű. 2. Kérlelti, az összeg nincs előírva.

1914. Örmester és járásörmester között.

1888. A község tartozik gondoskodni.

K. csendőr. 1. Rablás. 2. Elvileg igen.

1877. Jogos.

Jogos védelem. Nézetiünk szerint nem viselhető.

Cs. L. járásörm. Nézetiünk szerint az örs irodai átalányát terheli.

Sz. S. csendőr. 1. Közös. 2. 880,371.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Tréfás számtani kérdés.

Ha másfél hering másfél fillér, mennyibe kerül 100 db hering ?

Betűtalány.

B (C) OG (D) 1915 &

Megfejtési határidő: 1915 jan. 11-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi december hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Domby Sándor II. számú csendőrkerületbeli századosnak a hadidiszitményes 3. osztályu katonai érdemkevesztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Adományoztatott:

a Pfanzler hadseregescsoport parancsnoksága által: az ellenség előtt kifejtett különösen bátor és példás magatartásukért az 1. osztályu ezüst vitézségi érem Pizvánszki Mihály, Halász Károly, Pál István és Kias Károly m. kir. II. számú csendőrkerületbeli csendőröknek; továbbá

a balkán haderők főparancsnoksága által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a 2. osztályu ezüst vitézségi érem Kellner Imre m. kir. csendőrnek; végül

az 5. hadseregpáncsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a 2. osztályu ezüst vitézségi érem Kerekes Antal m. kir. II. számú csendőrkerületbeli örsvezető cz. örmesternek.

Áthelyeztettek:

1915 január hó 1-ével:

Csitirös Gyula IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy ungvári szakaszparancsnok és

Kriston György IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szikszói szakaszparancsnok kölcsönösen.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1915 január hó 1-étől számítandó 6 óra:

Moldvai Mihály. I. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint a jelenleg szolgálatképtelen.

Választott lakhely: Felsőkapolna (Kisküküllőm.).

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbétét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegot nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámoltásával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Előléptettek:

1914. december hó 16-ával:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
örmesterekké:

Tökés Mihály, Pál Mózes, Kalamár Antal, Ferencz Lajos, Páll Dávid, Pap János, Gergely Lukács, Kovács Sámuel és Kovács Mózes őrsvezető ez. őrmesterek:

őrsvezető ez. őrmesterekké:

Fülöp Balázs, Granz György, Blága Mihály, Székely Sámuel, Becze Illyés, Silló Balázs, Bankó János, Lukács Gedeon, Lázár Ferencz, Kiss János, Báka Lajos és Oszoli István csendőr ez. őrmesterek; további

a hadrakelt sereg magasabb parancsnokságaihoz beosztott tábori csendőrség törzstisztjei által:

csendőr ez. őrmesterekké:

1914. október hó 1-ével:

Herczegh János VIII. számú;

1914. október hó 18-ával:

Máncsik Gyula V. számú;

1914. október hó 24-ével:

Mandl József VI. számú;

1914. december hó 1-ével:

Schlenk Keresztély és Gajdos V. András III. számú; Rusz Teofil, Erdős Menyhért, Pataki Gergely, Szitha Lajos és Séra Sándor IV. számú; Zsurka Szabin, Moldován János, Antal János II., Innesch György, Vass Károly, Küsmödi Péter és Olteán Illés VII. számú; Kulcsár Ferencz és Jócsák Géza VIII. számú; végül

1914. december hó 11-ével:

Dadám Pál V. számú csendőrkerületbeli tábori csendőrszolgálatot teljesítő csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Budai Mihály csendőr ez. őrmester és Nagy Kálmán csendőr 2—2 db.;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Kajtár Péter őrsvezető ez. őrmester 3 db. ; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Volfort Mihály csendőr 5 db., Béndek András őrmester 4 db., Lőrincz István járásőrmester, Karsai András, Vadász Mihály őrsvezető ez. őrmesterek, Petők Sándor, Tihanyi Dániel és Köllő Péter csendőrök 2—2 db. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Varga Elemér és Balázs Ferencz csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szöke Ferencz csendőr ez. őrmester, Asztalos Annával, 1914. december 6-án, Várfalván.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Bodócs Márton őrsvezető ez. őrmester, Guba Margittal, 1914. december 12-én, Mezőtúron.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Sándor III. őrmester, Botos Teréziával, 1914. november 15-én, Székesfehérváron.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Riger Lajos őrsvezető ez. őrmester, Gyenge Vilma Róza Lenkével, 1914. december 16-án, Bagaméron.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 17 éve álló gépáruháza kizárólag alantl czimen létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletbarátaimat, ügyeljenek, hogy meg ne tévesszék hasonló nevű czégek és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókrakáram pedig nincs Szegeden, de nehé az országban.

Csakis nálam kaphatók: katonai hegyi, Postilon, Britania és Helical kerékpárok a tünéklő Pathéphon beszélőgépek és le-

mezok tolerakata is nálam van, csendőrségi diszvarrogópek csekély részlettelítésre. Főárjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez uton külön üdvözetemet sok ezer pártoló barátainak.

SZÁNTÓ JÓZSEF GÉPÁRUHÁZA. SZEGEDEN, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

**Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kézelő és
nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzsr
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.**

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy 1915. évre szóló előjegyzési naptáraink megjelentek és azokat csak megrendelésre küldhetjük ingyen. Megrendelés nélkül portómentesen nem küldhetők.